NÕUKOGU OTSUS (ÜVJP) 2021/1013,

21. juuni 2021,

millega nimetatakse ametisse Euroopa Liidu eriesindaja Kesk-Aasias

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artiklit 33 ja artikli 31 lõiget 2,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) 15. aprillil 2015 võttis nõukogu vastu otsuse (ÜVJP) 2015/598, ([1]) millega nimetati Euroopa Liidu eriesindajaks (edaspidi „ELi eriesindaja“) Kesk-Aasias Peter BURIAN.

(2) 25. juunil 2018 võttis nõukogu vastu otsuse (ÜVJP) 2018/904, ([2]) millega pikendati Peter BURIANi volitusi ELi eriesindajana Kesk-Aasias. Kõnealust otsust muudeti viimati nõukogu otsusega (ÜVJP) 2021/282 ([3]). ELi eriesindaja volitused lõppevad 30. juunil 2021.

(3) Uus ELi eriesindaja Kesk-Aasias tuleks nimetada ametisse 20 kuuks.

(4) ELi eriesindaja täidab oma volitusi olukorras, mis võib halveneda ja takistada aluslepingu artiklis 21 sätestatud liidu välistegevuse eesmärkide saavutamist,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa Liidu eriesindaja

Euroopa Liidu eriesindajaks (edaspidi „ELi eriesindaja“) Kesk-Aasias ajavahemikuks 1. juuli 2021 kuni 28. veebruar 2023 nimetatakse Terhi HAKALA. Nõukogu võib poliitika- ja julgeolekukomitee hinnangu ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja (edaspidi „kõrge esindaja“) ettepaneku põhjal otsustada, et ELi eriesindaja volitusi pikendatakse või need lõpetatakse varem.

Artikkel 2

Poliitilised eesmärgid

ELi eriesindaja volitused põhinevad liidu poliitilistel eesmärkidel Kesk-Aasias. Nende hulka kuuluvad järgmised eesmärgid:

a) edendada häid ja tihedaid suhteid liidu ja Kesk-Aasia riikide vahel vastavates kokkulepetes kindlaks määratud ühiste väärtuste ja huvide alusel;

b) toetada piirkonnas asuvate riikide stabiilsuse ja omavahelise koostöö tugevdamist;

c) toetada demokraatia, õigusriigi põhimõtte, hea valitsemistava ning inimõiguste ja põhivabaduste austamise tugevdamist Kesk-Aasias;

d) käsitleda peamisi ohte, eelkõige spetsiifilisi probleeme, millel on vahetu mõju liidule;

([1]) Nõukogu 15. aprilli 2015. aasta otsus (ÜVJP) 2015/598, millega nimetatakse ametisse Euroopa Liidu eriesindaja Kesk-Aasias (ELT L 99,16.4.2015, lk 25).

([2]) Nõukogu 25. juuni 2018. aasta otsus (ÜVJP) 2018/904, millega pikendatakse Kesk-Aasiasse nimetatud Euroopa Liidu eriesindaja volitusi (ELT L 161, 26.6.2018, lk 12).

([3]) Nõukogu 22. veebruari 2021. aasta otsus (ÜVJP) 2021/282, millega muudetakse otsust (ÜVJP) 2018/904, millega pikendatakse Kesk-Aasiasse nimetatud Euroopa Liidu eriesindaja volitusi (ELT L 62, 23.2.2021, lk 45).

e) edendada liidu tegevuse tulemuslikkust ja nähtavust piirkonnas, sealhulgas tegevuse tihedama kooskõlastamise kaudu teiste asjaomaste partnerite ja rahvusvaheliste organisatsioonide, näiteks Euroopa Julgeoleku- ja Koostöö Organisatsiooni (OSCE) ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooniga (ÜRO).

Artikkel 3

Volitused

1. Kõnealuste poliitiliste eesmärkide saavutamiseks on ELi eriesindajal järgmised volitused:

a) edendada üldist liidu poliitilist koordineerimist Kesk-Aasias ja aidata tagada liidu välistegevuse järjepidevus piirkonnas;

b) toetada Kesk-Aasiaga loodud uut partnerlust käsitleva liidu strateegia rakendamisprotsessi, mida täiendavad asjakohased nõukogu järeldused ja hilisemad eduaruanded Kesk-Aasiat käsitleva liidu strateegia rakendamise kohta; esitada korrapäraselt soovitusi ja anda aru asjaomastele nõukogu organitele;

c) abistada nõukogu Kesk-Aasia suunalise tervikpoliitika edasiarendamisel;

d) jälgida tähelepanelikult poliitilist arengut Kesk-Aasias, arendades ja säilitades tihedaid suhteid valitsuste, parlamentide, kohtusüsteemi, kodanikuühiskonna ja massimeediaga;

e) julgustada Kasahstani, Kõrgõzstani, Tadžikistani, Türkmenistani ja Usbekistani tegema koostööd ühist huvi pakkuvates piirkondlikes küsimustes;

f) arendada asjakohaseid kontakte ja koostööd peamiste huvitatud osalejatega piirkonnas ning kõikide asjaomaste piirkondlike ja rahvusvaheliste organisatsioonidega;

g) koostöös liidu inimõiguste eriesindajaga aidata kaasa liidu inimõiguspoliitika (sh inimõigusi käsitlevad liidu suunised, eelkõige liidu suunised laste ja relvastatud konfliktide kohta ning naiste ja tütarlaste vastu suunatud vägivalla ning diskrimineerimise kõigi vormide vastase võitluse kohta, ning liidu poliitika, mis käsitleb ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325 (2000) naiste, rahu ja julgeoleku kohta) rakendamisele piirkonnas, sealhulgas jälgides arenguid ja koostades nende kohta aruandeid ning soovitusi;

h) toetada tihedas koostöös ÜRO ja OSCEga konfliktide ärahoidmist ja lahendamist, luues suhted ametiasutuste ja muude kohalike osalejatega, nagu valitsusvälised organisatsioonid, erakonnad, vähemused, religioossed rühmitused ja nende juhid;

i) aidata kaasa Kesk-Aasiaga seonduva energia- ja piirijulgeoleku, raske kuritegevuse vastase võitluse (mis hõlmab narkootikume ja inimkaubandust), samuti veeressursside majandamise ning ühise välis- ja julgeolekupoliitika keskkonna- ja kliimamuutusi käsitlevate aspektide määratlemisele;

j) edendada piirkondlikku julgeolekut Kesk-Aasias seoses rahvusvahelise kohaloleku vähenemisega Afganistanis.

2. ELi eriesindaja toetab kõrge esindaja tegevust ning omab ülevaadet kõigist liidu tegevustest piirkonnas.

Artikkel 4

Volituste täitmine

1. ELi eriesindaja vastutab oma volituste täitmise eest, tegutsedes kõrge esindaja alluvuses.

2. Poliitika- ja julgeolekukomiteel on ELi eriesindajaga eelissidemed ning ta on eriesindaja peamine kontaktorgan nõukogus. Poliitika- ja julgeolekukomitee annab ELi eriesindajale tema volituste raames strateegilisi juhtnööre ja poliitilisi suuniseid, ilma et see piiraks kõrge esindaja volitusi.

3. ELi eriesindaja teeb tihedat koostööd Euroopa välisteenistuse ning selle asjaomaste osakondadega.

Artikkel 5

Rahastamine

1. ELi eriesindaja volituste täitmisega seotud kulude katmiseks ajavahemikul 1. juuli 2021 kuni 28. veebruar 2023 ette nähtud lähtesumma on 1 885 000 eurot.

2. Kulusid hallatakse vastavalt liidu üldeelarve suhtes kohaldatavale korrale ja normidele.

3. Kulude haldamise kohta sõlmitakse ELi eriesindaja ja komisjoni vahel leping. ELi eriesindaja annab kõigist kuludest aru komisjonile.

Artikkel 6

Meeskonna moodustamine ja koosseis

1. ELi eriesindaja vastutab oma volituste ja talle eraldatud rahaliste vahendite piires oma meeskonna moodustamise eest. Meeskonda kuuluvad vastavalt volitustele konkreetsetes poliitikaküsimustes pädevad isikud. ELi eriesindaja teavitab nõukogu ja komisjoni viivitamata oma meeskonna koosseisust.

2. Liikmesriigid, liidu institutsioonid ja Euroopa välisteenistus võivad teha ettepaneku isikkoosseisu liikmete lähetamiseks ELi eriesindaja juurde. Lähetatud isikkoosseisu liikmete palga katab vastavalt kas asjaomane liikmesriik, liidu asjaomane institutsioon või Euroopa välisteenistus. ELi eriesindaja juurde võib lähetada ka liikmesriikide poolt liidu institutsioonidesse või Euroopa välisteenistusse lähetatud eksperte. Rahvusvahelistel lepingulistel töötajatel peab olema liikmesriigi kodakondsus.

3. Kõik lähetatud isikkoosseisu liikmed jäävad neid lähetanud liikmesriigi, liidu institutsiooni või Euroopa välisteenistuse haldusalluvusse ning täidavad oma kohustusi ja tegutsevad ELi eriesindaja volituste huvides.

4. ELi eriesindaja isikkoosseisu liikmed paigutatakse kokku asjaomase Euroopa välisteenistuse osakonna või liidu delegatsioonidega, et tagada nende tegevuse sidusus ja järjepidevus.

Artikkel 7

ELi eriesindaja ja tema töötajate privileegid ja immuniteedid

ELi eriesindaja ja tema töötajate ülesannete läbiviimiseks ja töö sujuvaks toimimiseks vajalikud privileegid, immuniteedid ja täiendavad tagatised lepitakse vastavalt vajadusele kokku vastuvõtvate riikidega. Liikmesriigid ja Euroopa välisteenistus annavad selleks kogu vajaliku toetuse.

Artikkel 8

ELi salastatud teabe kaitse

ELi eriesindaja ja tema meeskonna liikmed järgivad nõukogu otsusega 2013/488/EL ([4]) kehtestatud julgeolekupõhimõtteid ja miinimumstandardeid.

Artikkel 9

Juurdepääs teabele ja logistiline tugi

1. Liikmesriigid, komisjon, Euroopa välisteenistus ja nõukogu peasekretariaat tagavad, et ELi eriesindajale võimaldatakse juurdepääs igasugusele asjakohasele teabele.

([4]) Nõukogu 23. septembri 2013. aasta otsus 2013/488/EL ELi salastatud teabe kaitseks vajalike julgeolekueeskirjade kohta (ELT L 274, 15.10.2013, lk 1).

2. Piirkonnas asuvad liidu delegatsioonid ja/või liikmesriigid pakuvad vastavalt vajadusele piirkonnas logistilist tuge.

Artikkel 10

Julgeolek

ELi eriesindaja võtab kõigi oma otseses alluvuses olevate töötajate julgeoleku tagamiseks kõik otstarbekad meetmed, tehes seda kooskõlas liidu poliitikaga aluslepingu V jaotise alusel väljapoole liitu operatiivülesannete täitmisele lähetatud isikkoosseisu julgeoleku kohta ning vastavalt ELi eriesindaja volitustele ja julgeolekuolukorrale tema vastutusalas, tegutsedes eelkõige järgmiselt:

a) koostab Euroopa välisteenistuse suunistele tuginedes eriomase julgeolekukava, milles nähakse ette eriomased füüsilised, organisatsioonilised ja menetluslikud julgeolekumeetmed, reguleeritakse vastutuspiirkonda ja vastutuspiirkonnas isikkoosseisu liikmete ohutu liikumise korda, samuti julgeolekualaste juhtumite ohjamist, ja milles nähakse ette ka erandolukorra lahendamise ja evakueerimise plaan;

b) tagab vastutuspiirkonnas valitsevatele tingimustele vastava kõrge riski kindlustuskaitse kõigile väljapoole liitu lähetatud isikkoosseisu liikmetele;

c) tagab, et kõik ELi eriesindaja meeskonna väljapoole liitu lähetatud liikmed, sealhulgas kohapeal tööle võetud lepingulised isikkoosseisu liikmed, on saanud enne vastutuspiirkonda saabumist või sinna saabudes asjakohase julgeolekukoolituse, mis põhineb kõnealusele piirkonnale Euroopa välisteenistuse poolt omistatud riskiastmel;

d) tagab, et kõik korrapäraste julgeolekuhinnangute tulemusel esitatud kokkulepitud soovitused viiakse ellu, ning esitab nende elluviimise ja muude julgeolekuküsimuste kohta kõrgele esindajale, nõukogule ja komisjonile kirjalikud aruanded eduaruannete ja täieliku volituste täitmist käsitleva aruande raames.

Artikkel 11

Aruandlus

ELi eriesindaja esitab kõrgele esindajale ning poliitika- ja julgeolekukomiteele korrapäraselt aruandeid. Vajaduse korral esitab ELi eriesindaja aruandeid ka nõukogu töörühmadele. Korrapärased aruanded edastatakse COREU-võrgu kaudu. ELi eriesindaja võib esitada aruandeid välisasjade nõukogule. ELi eriesindaja võib osaleda teabe andmises Euroopa Parlamendile.

Artikkel 12

Koordineerimine

1. ELi eriesindaja aitab kaasa liidu tegevuse ühtsuse, järjepidevuse ja tulemuslikkuse saavutamisele ning aitab tagada, et kõiki liidu vahendeid ja liikmesriikide meetmeid kasutatakse järjekindlalt liidu poliitiliste eesmärkide saavutamiseks. Asjakohasel juhul tehakse koostööd liikmesriikidega. ELi eriesindaja tegevus kooskõlastatakse Euroopa välisteenistuse asjaomase geograafilise osakonna ning komisjoni tegevusega. ELi eriesindaja teavitab korrapäraselt liikmesriikide esindusi ja liidu delegatsioone.

2. Kohapeal tehakse tihedat koostööd liikmesriikide asjakohaste missioonide ja liidu delegatsioonide juhtidega. Nad teevad kõik endast sõltuva, et aidata ELi eriesindajat tema volituste täitmisel. ELi eriesindaja teeb koostööd ka teiste kohapealsete rahvusvaheliste ja piirkondlike osalejatega.

Artikkel 13

Nõuetega seotud abi

ELi eriesindaja ja tema töötajad aitavad esitada teavet varasemate Kesk-Aasiasse nimetatud ELi eriesindajate volitustest tulenevate nõuete ja kohustuste täitmiseks ning annavad sel eesmärgil haldusabi ja võimaldavad juurdepääsu asjakohastele dokumentidele.

Artikkel 14

Läbivaatamine

Käesoleva otsuse rakendamine ja selle kooskõla muude liidu meetmetega kõnealuses piirkonnas vaadatakse korrapäraselt läbi. ELi eriesindaja esitab kõrgele esindajale, nõukogule ja komisjonile korrapäraselt eduaruanded ning 30. novembriks 2022 lõpliku täieliku aruande volituste täitmise kohta.

Artikkel 15

Jõustumine

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Luxembourg, 21. juuni 2021

Nõukogu nimel
eesistuja
J. BORRELL FONTELLES